

METODA EDUKACYJNEGO CZYTANIA
ILYI FRANKA

CZARNOKSIĘŻNIK Z KRAINY OZ

**Angielski
z Lymanem Frankiem Baumem**

Pierwszy amerykański utwór fantasy dla dzieci
w specjalnym przełożeniu według metody I.Franka,
służącej do skutecznej nauki języków obcych

Poznań 2020

Spis treści

1. THE CYCLONE

Huragan

23

2. THE COUNCIL WITH THE MUNCHKINS

Narada z Manczkinami

37

3. HOW DOROTHY SAVED THE SCARECROW

/O tym/, jak Dorota uratowała Stracha na wróble: «Straszydło»

60

4. THE ROAD THROUGH THE FOREST

Droga przez las

82

5. THE RESCUE OF THE TIN WOODMAN

Ocalenie Żelaznego Drwala

98

6. THE COWARDLY LION

Tchórzliwy Lew

120

7. THE JOURNEY TO THE GREAT OZ

Podróż do Wielkiego Oza

136

8. THE DEADLY POPPY FIELD

Śmiertelne Makowe Pole

155

9. THE QUEEN OF THE FIELD MICE

Królowa Polnych Myszy

176

10. THE GUARDIAN OF THE GATE

Stróż Bramy

191

11. THE WONDERFUL CITY OF OZ

Zadziwiające Miasto Oza

212

12. THE SEARCH FOR THE WICKED WITCH

Poszukiwania Złej Czarownicy

250

13. THE RESCUE

Wybawienie

289

14. THE WINGED MONKEYS

Skrzydlate Małpy

303

15. THE DISCOVERY OF OZ, THE TERRIBLE

Ujawnienie Oza Groźnego

324

16. THE MAGIC ART OF THE GREAT HUMBUG

Czarodziejska Sztuka Wielkiego Oszusta

353

17. HOW THE BALLOON WAS LAUNCHED

Jak był uruchomiony balon

364

18. AWAY TO THE SOUTH

Wyjazd na Południe

376

19. ATTACKED BY THE FIGHTING TREES

Napad wojowniczych drzew

389

20. THE DAINTY CHINA COUNTRY

Gustowny porcelanowy kraj

400

21. THE LION BECOMES THE KING OF BEASTS

Lew zostaje Królem Zwierząt

417

22. THE COUNTRY OF THE QUADLINGS

Kraj Kwodlingów

427

23. GLINDA THE GOOD WITCH GRANTS DOROTHY'S WISH

Glinda, Dobra Wiedźma, spełnia pragnienie Doroty

438

24. HOME AGAIN

Znowu w domu

452

1. The Cyclone

(Huragan;

cyclone — *cyklon, huragan*)

Dorothy lived in the midst of the great Kansas prairies (Dorota mieszkała pośród rozległych prerii Kansas), with Uncle Henry, who was a farmer (z Wujkiem Henrym, który był farmerem), and Aunt Em, who was the farmer's wife (i Ciocią Em, która była żoną farmera). Their house was small (ich dom był mały), for the lumber to build it had to be carried by wagon many miles (ponieważ drewna dla jego budowy: «żeby go zbudować» trzeba było przywozić na wozie przez wiele mil; *lumber* — *tarcica*). There were four walls (w nim były cztery ściany), a floor and a roof (podłoga i dach), which made one room (które tworzyły jeden pokój, *to make* — *robić, konstruować, tworzyć*); and this room contained a rusty looking cookstove (i w tym pokoju znajdowały się: zardzewiała z wyglądu kuchenka; *to contain* — *zawierać, mieć /w swoim składzie/*; *to look* — *patrzeć, spojrzeć; wyglądać, mieć widok*), a cupboard for the dishes (kredens dla naczyń; *dish* — *talerz, miska; naczynia*), a table (stół), three or four chairs (trzy albo cztery krzesła), and the beds (i łóżka).

Dorothy ['d0rɔqTI], Kansas ['k x nzqs], prairie ['pre(q)rI], uncle [ANkl], aunt [Q:nt], lumber ['lAmbq], cookstove ['kukstqv]

Dorothy lived in the midst of the great Kansas prairies, with Uncle Henry, who was a farmer, and Aunt Em, who was the farmer's wife. Their house was small, for the lumber to build it had to be carried by wagon many miles. There were four walls, a floor and a roof, which made one room; and this room contained a rusty looking cookstove, a cupboard for the dishes, a table, three or four chairs, and the beds.

Uncle Henry and Aunt Em had a big bed in one corner (Wujek Henry i Ciocia Em mieli duże łóżko w jednym kącie /pokoju/), and Dorothy a little bed in another corner (a Dorota /miała/ małe łóżko w drugim kącie /pokoju/). There was no garret at all (poddasza nie było wcale; *at all* — *całkowicie, w pełni*), and no cellar except a small hole dug in the ground (nie było i piwnicy, z wyjątkiem nie-dużego dołu, wykopanego w ziemi; *hole* — *dziura, otwór; jama, lej; to dig* — *kopać, ryć*), called a cyclone cellar (nazywanego = *którą nazywali huraganową piwnicą*), where the family could go (gdzie rodzina mogłaby pójść: «zejść») in case one of those great whirlwinds arose (w razie jednego z tych silnych huraganów; *to arise* — *powstawać, pojawiać się; great* — *duży, ogromny; silny, intensywny*) mighty enough to crush any building in its path (potężnych na tyle, żeby zburzyć każdy budynek na swojej drodze; *to crush* — *zmiażdżyć, ścisnąć; skruszyć, zgładzić*). It was reached by a trap door in the middle of the floor (do niego = *do piwnicy* docierali przez właz w podłogę, /usytuowany/ pośrodku /pokoju/; *to reach* — *przeciągać, wyciągać; dościgać, dobierać się; trap-door* — *właz, opuszczane drzwi*), from which a ladder led down into the small, dark hole (z którego schody prowadziły na dół, w małą, ciemną jamę; *to lead* — *przewodzić, doprowadzić, wyprzedzać*).

garret ['g x rɪt], cellar ['sɛlɹ], cyclone ['saɪklɒn], whirlwind ['wɜːl-wɪnd]

Uncle Henry and Aunt Em had a big bed in one corner, and Dorothy a little bed in another corner. There was no garret at all, and no cellar — except a small hole dug in the ground, called a cyclone cellar, where the family could go in case one of those great whirlwinds arose, mighty enough to crush any building in its path. It was reached by a trap door in the middle of the floor, from which a ladder led down into the small, dark hole.

When Dorothy stood in the doorway and looked around (Kiedy Dorota stała w drzwiach i patrzyła dookoła; *doorway* — *drzwiowy otwór*), she could see nothing but the great gray prairie on every side (ona nie mogła zobaczyć niczego: «ona nie widziała niczego» oprócz ogromnej: «bezkresnej» szarej prerii ze wszystkich stron: «z każdej strony»). Not a tree nor a house broke the broad sweep of flat country (ani drzewo, ani dom nie naruszały szerokich przestrzeni równinnej miejscowości; *to break* — *łamać; przerywać, naruszać; sweep* — *wymiatanie, zamiatanie; przestrzeń, obejmowane spojrzeniem; flat* — *płaski; nieplastyczny, płaski; country* — *kraj; miejscowość*) that reached to the edge of the sky in all directions (która dochodziła do brzegu nieba we wszystkich kierunkach; *edge* — *krawędź, żyłtka; brzeg, krawędź*). The sun had baked the plowed land into a gray mass (słońce spiekło zaoraną ziemię, /zmieniwszy ją/ w szarą masę; *to bake* — *piec, wypiekać; przypiekać, suszyć*), with little cracks running through it (z małymi pęknięciami, biegnącymi po niej; *to run* — *biec, biegać; ciągnąć się, rozciągać się*).

doorway ['d0:weɪ], sweep [swi:p], plow [plau], mass [m x s]

When Dorothy stood in the doorway and looked around, she could see nothing but the great gray prairie on every side. Not a tree nor a house broke the broad sweep of flat country that reached to the edge of the sky in all directions. The sun had baked the plowed land into a gray mass, with little cracks running through it.

Even the grass was not green (nawet trawa nie była zielona), for the sun had burned the tops of the long blades (gdyż słońce wypalało długie ździebka: «górną powierzchnię długich ździebeł trawy»; *top* — *szczyt, wierchołek; górna powierzchnia; blade* — *żyłtka; długi*

wąski liść) until they were the same gray color to be seen everywhere (póki one nie były takiego samego szarego koloru, /który/ był widoczny wszędzie). Once the house had been painted (kiedyś dom został pomalowany; *once* — *jeden raz*; *kiedyś*, *niekiedy*), but the sun blistered the paint (ale słońce złuszczyło farbę; *blister* — *bąbel*, *wodny pęcherz*; *to blister* — *wywoływać pęcherze*) and the rains washed it away (i deszcze zmyły ją; *to wash* — *myć*, *obmywać*; *to wash away* — *zmywać*, *wymywać*), and now the house was as dull and gray as everything else (i teraz dom był taki sam mdły i szary jak wszystkie pozostałe; *dull* — *tępy*, *głupi*; *mdły*, *szary*).

grass [grQ:s], green [gri:n], burn [bq:n], blister ['blɪstɔ]

Even the grass was not green, for the sun had burned the tops of the long blades until they were the same gray color to be seen everywhere. Once the house had been painted, but the sun blistered the paint and the rains washed it away, and now the house was as dull and gray as everything else.

When Aunt Em came there to live she was a young, pretty wife (kiedy Ciocia Em przyjechała tutaj żyć, ona była młodą, uroczą żoną).

The sun and wind had changed her, too (słońce i wiatr zmieniły także i ją). They had taken the sparkle from her eyes (one zabrały blask z jej oczu: «one pozbawiły jej oczy blasku»; *sparkle* — *iskierka*; *blask*, *ćwierkanie*) and left them a sober gray (i zostawiły je niejasnego szarego /koloru/; *to leave* — *uchodzić*, *wyjeżdżać*; *zostawiać w jakimkolwiek położeniu albo stanie*; *sober* — *trzeźwy*; *niejasny*, *spokojny* /o kolorze/); they had taken the red from her cheeks and lips (one zabrały rumieniec z jej policzków i /czerwoność/ warg; *red* — *czerwony kolor*, *czerwoność*), and they were gray also (i one także były szare). She was thin and gaunt (ona była chuda i koścista), and never smiled now (i teraz nigdy się nie uśmiechała). When Dorothy, who was an

orphan, first came to her (kiedy Dorota, która była sierotą, pierwszy raz przyjechała do niej), Aunt Em had been so startled by the child's laughter (Ciocia Em była na tyle nastraszona śmiechem dziewczynki: «dziecka») that she would scream and press her hand upon her heart (że pokrzykiwała i przyciskała swoją rękę do swojego serca /za każdym razem/; *scream* — krzyk, przenikliwy krzyk; *to scream* — przenikliwie krzyczeć, wrzeszczeć) whenever Dorothy's merry voice reached her ears (kiedy wesoły głosik Doroty dolatywał do jej uszu; *to reach* — przeciągać, wyciągać; *dochodzić*, *osiągać słuch*); and she still looked at the little girl with wonder (i ona nadal patrzyła na małą dziewczynkę ze zdziwieniem) that she could find anything to laugh at (co ta mogła znaleźć z czego się pośmiać: «próbując znaleźć coś, /żeby/ pośmiać się z /tego/»).

young [jAN], sober ['squbq], gaunt [g0:nt], laughter ['lQ:ftq]

When Aunt Em came there to live she was a young, pretty wife. The sun and wind had changed her, too. They had taken the sparkle from her eyes and left them a sober gray; they had taken the red from her cheeks and lips, and they were gray also. She was thin and gaunt, and never smiled now. When Dorothy, who was an orphan, first came to her, Aunt Em had been so startled by the child's laughter that she would scream and press her hand upon her heart whenever Dorothy's merry voice reached her ears; and she still looked at the little girl with wonder that she could find anything to laugh at.

Uncle Henry never laughed (Wujek Henry nigdy się nie śmiał). He worked hard from morning till night (on dużo pracował od rana do nocy; *hard* — mocno, intensywnie; *uporczywie*, *uparcie*; *to work hard* — dużo pracować) and did not know what joy was (i nie wiedział, co to takiego radość). He was gray also (on także był szary),

from his long beard to his rough boots (od długiej brody do szorstkich butów), and he looked stern and solemn (i wyglądał na surowego i poważnego), and rarely spoke (i rzadko mówił).

It was Toto that made Dorothy laugh (to właśnie Toto skłaniał Dorotę do śmiechu: «wywoływał = robił śmiech u Doroty»; *to make smb. do smth.* — *zmuszać, skłaniać kogoś do robienia czegoś*), and saved her from growing as gray as her other surroundings (i chronił ją od tego, żeby ona stała się taka sama szara jak całe jej otoczenie; *to save* — *chronić; bronić*; *to grow* — *rosnąć, rosnij*; *dziać się, stawać się*; *surroundings* — *okolice; środowisko, otoczenie*). Toto was not gray (Toto nie był szary; *gray* — *szary; mroczny, nieszczęśliwy*); he was a little black dog (on był małym czarnym psem), with long silky hair and small black eyes (z długą jedwabistą sierścią i małymi oczkami; *hair* — *włosy*; *sierść* /*psa, kota itp.*/) that twinkled merrily on either side of his funny, wee nose (które wesoło błyszczały z każdej strony: «po bokach» jego zabawnego malusieńkiego nosa; *twinkle* — *migać; ogonek, blask w oczach*; *to twinkle* — *błyszczeć, migotać*). Toto played all day long (Toto bawił się cały długi dzień /bez przerwy/), and Dorothy played with him (i Dorota bawiła się razem z nim), and loved him dearly (i czule go kochała).

joy [dZOI], beard [bIqd], rough [rAf], solemn ['sOlqm], surrounding [sq'raundIN]

Uncle Henry never laughed. He worked hard from morning till night and did not know what joy was. He was gray also, from his long beard to his rough boots, and he looked stern and solemn, and rarely spoke.

It was Toto that made Dorothy laugh, and saved her from growing as gray as her other surroundings. Toto was not gray; he was a little black dog, with long silky hair and small black eyes that twinkled merrily on either side of his funny, wee nose. Toto played all day long, and Dorothy played with him, and loved him dearly.

Today, however, they were not playing (dzisiaj, jednakże, oni się nie bawili). Uncle Henry sat upon the doorstep and looked anxiously at the sky (Wujek Henry siedział na progu i z niepokojem patrzył w niebo), which was even grayer than usual (które było nawet bardziej szare niż zwykle). Dorothy stood in the door with Toto in her arms (Dorota stała w drzwiach z Toto na rękach), and looked at the sky too (i także patrzyła w niebo). Aunt Em was washing the dishes (Ciocia Em myła naczynia).

From the far north they heard a low wail of the wind (od dalekiej północy = «daleko na północy» oni usłyszeli głuche zawroźnienie wiatru; *low* — cichy, niegłośny /o dźwięku/; *wail* — długi bolesny krzyk; lament; zawroźnienie /wiatru itp./), and Uncle Henry and Dorothy could see where the long grass bowed in waves before the coming storm (i Wujek Henry i Dorota mogli dostrzec, gdzie długa trawa zgięła się: «kołysała się falami» przed nadciągającym huraganem; *to bow* — giąć się, zgiąć się; *to come* — przychoźzić; *coming* — przyszyły, następujący). There now came a sharp whistling in the air from the south (wkrótce w powietrzu rozległ się głośny gwizd z południa; *to come* — przychoźzić; pojawiać się, występować; *sharp* — ostry, zaostrozony; głośny, przeraźliwy, nagły /o dźwięku/), and as they turned their eyes that way (i kiedy oni obrócili swoje spojrzenia w tę stronę; *eye* — oko; *spojrzenie, wzrok*; *way* — droga; kierunek, strona) they saw ripples in the grass coming from that direction also (oni zobaczyli, jak fale na trawie zbliżają się także i z tego kierunku; *ripple* — fala, czochrание, nieduża fala /na powierzchni wody/).

anxiously ['xNksqslI], usual ['ju:Zuql], wail [weII], whistling ['wIslIN], ripple [rIpI]

Today, however, they were not playing. Uncle Henry sat upon the doorstep and looked anxiously at the sky, which was even grayer

than usual. Dorothy stood in the door with Toto in her arms, and looked at the sky too. Aunt Em was washing the dishes.

From the far north they heard a low wail of the wind, and Uncle Henry and Dorothy could see where the long grass bowed in waves before the coming storm. There now came a sharp whistling in the air from the south, and as they turned their eyes that way they saw ripples in the grass coming from that direction also.

Suddenly Uncle Henry stood up (nagle Wujek Henry wstał).

„There’s a cyclone coming, Em (zbliża się huragan, Em)”, he called to his wife (krzyknął on do swojej żony; *to call* — krzyczeć, wołać). „I’ll go look after the stock (pójdę przypilnować bydła; *to look after* — obserwować oczami, spojrzeniem; przyglądać, pielęgnować /kogoś, coś/; stock — główny pień /drzewa/; bydło, pogłowie bydła)”.

Then he ran toward the sheds (potem pobiegł do stodoły) where the cows and horses were kept (gdzie trzymano krowy i konie; *to keep* — trzymać, nie oddawać; mieścić).

Aunt Em dropped her work and came to the door (Ciocia Em porzuciła swoją pracę i podeszła do drzwi; *to drop* — kapać; spływać kroplami; zostawiać, rzucać). One glance told her of the danger close at hand (jedno /szybkie/ spojrzenie podpowiedziało jej, że niebezpieczeństwo /jest/ całkiem blisko; *close at hand* — obok, niedaleko; lit.: «blisko pod ręką»).

„Quick, Dorothy (Szybciej, Doroto!)”, she screamed (krzyknęła ona). „Run for the cellar (uciekaj do piwnicy)!”.

suddenly [ˈsAdnli], cow [kau], glance [glQ:ns], danger [ˈdeIndZq], quick [kwIk]

Suddenly Uncle Henry stood up.

„There’s a cyclone coming, Em”, he called to his wife. „I’ll go look after the stock”.

Then he ran toward the sheds where the cows and horses were kept.

Aunt Em dropped her work and came to the door. One glance told her of the danger close at hand.

„Quick, Dorothy!”, she screamed. „Run for the cellar!”.

Toto jumped out of Dorothy's arms and hid under the bed (Toto zeskoczył z rąk Doroty i schronił się pod łóżkiem; *to hide* — *chować się, ukrywać się*), and the girl started to get him (i dziewczynka zaczęła wyciągać go /stamtąd/). Aunt Em, badly frightened (Ciocia Em, silnie przestraszona; *badly* — *kiepsko, brzydko; emoc. wzmoc. nad wyraz, bardzo silnie*), threw open the trap door in the floor (otworzyła właz w podłogę; *to throw* — *rzucać, ciskać; open* — *otwarty; to throw smth. open* — *otwierac na oścież*) and climbed down the ladder into the small, dark hole (i zeszła na dół po schodach w mały, ciemny dół; *to climb* — *łazić, wdrapywać się*). Dorothy caught Toto at last and started to follow her aunt (Dorota złapała wreszcie Toto i poszła: «zaczęła iść» za swoją ciocią). When she was halfway across the room (kiedy była w pół drogi /do włazu/: «była w pół drogi, /przechodząc/ przez pokój») there came a great shriek from the wind (rozległo się przenikliwe wycie wiatru; *great* — *duży, ogromny; silny, intensywny; shriek* — *przenikliwy, nagły, dziki krzyk, pisk*), and the house shook so hard that she lost her footing (i dom zatrzęsł się tak silnie, że ona straciła równowagę; *footing* — *oparcie dla nogi; to lose one's footing* — *poślizgnąć się, potknąć się*) and sat down suddenly upon the floor (i niespodziewanie usiadła na podłodze).

jump [dZAmP], frightened ['fraItnd], climb [klaIm], half-way ['hQ:f'weI], shriek [Sri:k]

Toto jumped out of Dorothy's arms and hid under the bed, and the girl started to get him. Aunt Em, badly frightened, threw open

the trap door in the floor and climbed down the ladder into the small, dark hole. Dorothy caught Toto at last and started to follow her aunt. When she was halfway across the room there came a great shriek from the wind, and the house shook so hard that she lost her footing and sat down suddenly upon the floor.

Then a strange thing happened (następnie zdarzyło się coś dziwnego; *strange* — *cudzy, nieznanomy; dziwny, niezwykły; thing* — *rzecz, przedmiot; sprawa, przypadek, fakt*).

The house whirled around two or three times (dom zakręcił się dwa albo trzy razy; *time* — *czas; raz*) and rose slowly through the air (i powoli wzniósł się w powietrze). Dorothy felt as if she were going up in a balloon (Dorota czuła /się tak/, jakby ona podnosiła się w górę na balonie; *to go up* — *podnosić się, iść w górę*).

The north and south winds met where the house stood (północny i południowy wiatr spotkały się /w tym samym miejscu/, gdzie stał dom), and made it the exact center of the cyclone (i on znalazł się w samym centrum huraganu: «i uczyniły go ścisłym centrum cyklonu»). In the middle of cyclone the air is generally still (w centrum huraganu powietrze jest zwykle nieruchome; *middle* — *środek, centralna część czegoś; still* — *cichy; cichy, nieruchomy*), but the great pressure of the wind on every side of the house raised it up higher and higher (ale ogromny nacisk wiatru na każdą ścianę domu podnosił go coraz wyżej i wyżej; *side* — *strona, bok; ściana*), until it was at the very top of the cyclone (póki nie znalazł się na samym wierzchołku huraganu); and there it remained and was carried miles and miles away (i tam on został, i był uniesiony na liczne mile: «na mile i mile» precz) as easily as you could carry a feather (tak samo lekko, jak wy moglibyście przenieść piórko).

happen ['h x p(q)n], through [Tru:], balloon [bq'lu:n], north [n0:T], south [sauT], exact [Ig'z x kt], pressure ['preSq], feather ['feDq]

Then a strange thing happened.

The house whirled around two or three times and rose slowly through the air. Dorothy felt as if she were going up in a balloon.

The north and south winds met where the house stood, and made it the exact center of the cyclone. In the middle of a cyclone the air is generally still, but the great pressure of the wind on every side of the house raised it up higher and higher, until it was at the very top of the cyclone; and there it remained and was carried miles and miles away as easily as you could carry a feather.

It was very dark, and the wind howled horribly around her (było bardzo ciemno, i wiatr strasznie wył /ze wszystkich stron/ naokoło jej; *horribly* — *okropnie, strasznie; emoc. nasil. okropnie, strasznie*), but Dorothy found she was riding quite easily (ale Dorota odkryła, że ona zadawałajaco lekko szybowwała /po niebie/; *to find* — *znajdować, spotykać; odkrywając; to ride* — *jechać wierzchem; szybować, płynąć, ślizgać się*). After the first few whirls around (po pierwszych kilku obrotach; *whirl* — *krążenie; wicher, wir*), and one other time when the house tipped badly (i jeszcze jednego razu, kiedy dom silnie pochylił się; *tip* — *nachylenie, pochyle położenie; to tip* — *nachylać się, schylać się*), she felt as if she were being rocked gently (ona poczuła, jakby ją lekko kołysało; *rock* — *kołysanie, kolebanie; to rock* — *kołysać, kolebać; lulać, huśtać*), like a baby in a cradle (jak dziecko w kołysce).

Toto did not like it (Toto to się nie spodobało). He ran about the room, now here, now there, barking loudly (biegał po pokoju, to tu, to tam, głośno ujadając); but Dorothy sat quite still on the floor (ale Dorota spokojnie siedziała na podłodze) and waited to see what would happen (i czekała, aby zobaczyć, co stanie się /dalej/).

howl [hau], horribly ['h0rqbl], cradle [kreIdl], barking ['bQ:kIN], loudly ['laudli]

**Zapraszamy do skorzystania z pełnej wersji
książki!**